

מכון התורה והארץ

יהדות, מדע וחקלאות בחממה אחת

מרכז דרום ת"ז - שבי דרום

תורה וארץ - זו לא רק סיסמא

כפר דרום - שבי דרום: עקירה והתחדשות

מכון התורה והארץ נוסד בשנת תשמ"ו בכפר דרום שבגוש קטיף ת"ז. לאחר העקירה פעל המכון זמנית בעיר אשקלון, וכעבור תשע שנים, השלים את המעבר ליישוב 'שבי דרום', במטרה לשוב ולפעול מתוך קהילת כפר דרום אשר בונה את ביתה ביישוב החדש.

מכון התורה והארץ עוסק בחיבור המיוחד בין התורה לארץ בדורנו. במרכז חיבור זה עומדות המצוות התלויות בארץ, ששבו להיות חלק מהותי בחייה של האומה עם שיבתה לארצה. במכון פועלים בשיתוף פעולה פורה רבנים, מדענים ואגרונומים, לביור סוגיות ההלכה, מתן פתרונות ישימים, חינוך והסברה, ומאירים לציבור את ערך של המצוות התלויות בארץ.

מחברים למתרחש בשטח

החידושים הרבים בחיים המודרניים מזמנים סוגיות חדשות רבות הנוגעות לחיבור המיוחד בין התורה לבין תחומים שונים בחיי היחיד והציבור. מכון התורה והארץ לוקח חלק בתהליך ההתפתחות הרוחנית, המדעית והחברתית של האומה, עוסק בסוגיות שונות הנידונות בשיח הציבורי, ופועל יחד עם מכוני מחקר תורניים אחרים במגוון יוזמות, כדי לתת מענה הלכתי לסוגיות חדשות העולות מן השטח.

צוות מכון התורה והארץ

מכון התורה והארץ מאגד צוות רב-תחומי, ייחודי ומגוון של רבנים, חוקרים, מדענים ואגרונומים מומחים, הפועלים יחדיו לחיבור ההלכה, המדע והחקלאות. נשיא המכון הוא הרה"ג יעקב אריאל, רב העיר רמת גן. יו"ר העמותה הוא הרב יגאל קמינצקי, לשעבר הרב האזורי של גוש קטיף. ראש מכון המחקר ההלכתי הוא הרב יהודה עמיחי, וראש מחלקת המחקר המדעי הוא האגרונום מוטי שומרון.

מפעלי המכון - הלכה ומעשה

מחלקת תורנית

בית הווצאה לאור - המכון
הוציא לאור עד כה עשרות ספרים תורניים ומאות מאמרים במגוון נושאים: מחקר, הלכה, הגות, היסטוריה, הדרכה מקצועית לחקלאים, עלוני מידע הלכתי, עזרי הדרכה והוראה ועוד.

מחלקת המחקר ההלכתי - בירור
סוגיות הלכתיות בנושא המצוות התלויות בארץ, תוך דגש על מתן פתרונות ישימים, נתינת מענה לסוגיות העולות מן השטח בנושאי חקלאות ושמירת הסביבה, ובנושאים נוספים רבים בחיי היחיד והציבור.

כתב העת 'אמונת עתיך' - מאגד מאמרים ומחקרים פרי
עטם של מכוני המחקר התורני המובילים בישראל. המאמרים בכתב העת עוסקים בבירורים הלכתיים בתחומים שונים, כגון: חקלאות, כלכלה, משפט, רפואה טכנולוגיה ועוד. 'אמונת עתיך' מציג סוגיות אקטואליות שעל סדר יומה של מדינת ישראל מתוך נקודת מבט הלכתית רחבה ומקיפה, ומשמש בימה לדיונים הלכתיים, עשירים ופוריים, המוגשים לציבור בשפה בהירה, השווה לכל נפש.

מחלקת מחקר מדעי

מכון המחקר - מלווה זה כחצי יובל שנים את החקלאות הישראלית, מתמחה בהיבטיה הייחודיים, ומספק חידושים טכנולוגיים המיושמים בהצלחה במאות משקים בארץ ובח"ל. למכון פיתוחים בלעדיים בתחומי החיסכון בעלויות הגידול, צמצום השימוש במים, גידול ירקות ללא תולעים והפחתת השימוש בחומרי הדברה. כל אלו קידמו את הטכנולוגיה החקלאית בישראל קידום משמעותי, והקנו למכון מוניטין בקהיליית המדע והאגרונומיה בארץ ובעולם.

בשיתוף עם מחלקת המחקר ההלכתי, מגיע מכון המחקר גם לפתרון בעיות הלכתיות במשק החקלאי, כגון גידולים בשמיטה על ידי מצע מנותק ופתרונות לחישוב שנות הערלה במשתלות.

קרן 'בית האוצר' להפרשת תרומות ומעשרות

קרן בית האוצר פועלת כדי להגביר את המודעות בנושא תרומות ומעשרות, לסייע לציבור בקיומן ובכך לחדש בימינו כקדם.

תרומות ומעשרות - הקיום של מצוות תרומות ומעשרות בימינו מורכב, ומצריך ידע הלכתי רב. קרן בית האוצר, המתמחה בכך, מאפשרת למנוייה הלוואה ללוי לצורך נתינת מעשר ראשון ופדיון מעשר שני כדון ובהידור. בשנת מעשר עני, פועלת הקרן עם ארגונים המסייעים לשיקום משפחות במצוקה, ובכך מאפשרת את קיום מצוות מעשר עני בהידור, יחד עם מצוות צדקה מן המובחר.

חוצר החרץ - שמיטה ישראלית למהדרין

'אוצר הארץ' הוקם בעידודם של הרבנים הראשיים לישראל - מו"ר הרב אברהם שפירא זצ"ל והרב מרדכי אליהו זצ"ל, במטרה לאפשר לחקלאים ולצרכנים לשמור שמיטה למהדרין תוך חיזוק החקלאות הישראלית ושמירה על אחיזתנו בארץ ישראל. לצורך כך פיתחו רבנים וחוקרים מבית 'מכון התורה והארץ' שורה של פתרונות הלכתיים חדשניים המאפשרים להביא לכל אדם את מיטב תוצרת החקלאות העברית גם בשנת השמיטה, תוך שמירה על כל פרטי הלכות שביעית בדקדוק ובהידור.

הסביבה בהלכה

מכון התורה והארץ רואה בשמירת הסביבה ובאקולוגיה נושאים הקשורים קשר הדוק עם המצוות התלויות בארץ. מתוך כך פועל המכון במגוון אמצעי הסברה, לימוד ופעילות, כדי לחזק את המודעות לשמירת הסביבה, למנוע השחתה של עולמנו, ולהסביר מה יהיו תוצאות התנהגותנו בדורות הבאים.

מחלקת ההסברה - המכון בשירות הציבור

אתר 'למעשה' - www.toraland.org.il

אתר אקטואליה הלכתית, הנותן מענה לשאלות בכל תחומי החיים. באתר ניתן להתעדכן בנוגע לחידושים ופתרונות הלכתיים, לקבל מידע תורני עדכני, לקרוא מאמרים וכתבות המחברים בין בית המדרש לחיי היום-יום, ולשאול שאלות רבנים מומחים, בכל התחומים.

אפליקציית 'למעשה' - שימושון יהדות

אפליקציה ייחודית שפותחה במטרה לתת מידע ומגוון שירותים בתחום היהדות. האפליקציה כוללת לימוד יומי: גמרא, אמונה, הלכה, פרשת השבוע, 'שאל את הרב' און-ליין, לוח שנה עברי-לועזי, זמני היום, ניהול מעשר כספים, סידור תפילה חכם, מצפן תפילה, 'חפש בית כנסת ומקווה' עם אפשרות ניווט, מדריכי הלכה ועוד. האפליקציה מבית מכון התורה והארץ מוגשת לשירות הציבור בלא תשלום.

עלוני מידע מקוונים

'ביכורים' - ניוזלטר ובו מאמרים עיוניים ועדכוני הלכה במגוון נושאים: מאמרים, שו"ת, חדשות ועדכוני, מבצעים ושירותים של מכון התורה והארץ לציבור הרחב.

'אמונת עתין קל' - גרסה מקוצרת של כתב העת התורני-מדעי 'אמונת עתין' המופצת בדוא"ל לאלפי מנויים.

'פרשה וארץ' - פרשת השבוע בראי הארץ ומצוותיה. בכל שבוע מסוקר מקום אחר בארץ וסיפורו המיוחד.

'ביכורים' יוצא גם במהדורה מיוחדת לדוברי אנגלית!

מוקד שו"ת 'קו לרב'

מוקד מידע לשירות הציבור הרחב במגוון נושאי הלכה. רבני המכון, בראשות הרב יעקב אריאל שליט"א, מספקים מענה תורני מקצועי ומקיף לשאלות הציבור בהלכה. המוקד מאפשר פנייה במגוון ערוצים: דרך אתר האינטרנט של המכון, בדוא"ל או בטלפון.

ימי עיון ותכניות לימוד

מחלקת ההסברה של המכון פועלת בקרב קהלים רבים: ימי עיון וכנסים לציבור הרחב; הדרכות מקצועיות לחקלאים; תכניות לימוד לתלמידי ישיבות ורבנים, שמטרתן פיתוח הלימוד העיוני והמחקרי בנושא מצוות התלויות בארץ; תכניות לבתי ספר; הפקת חוברות לימוד ועזרים חינוכיים המותאמים לילדים ועוד.

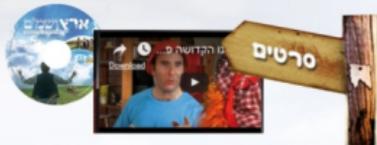
מכון התורה והארץ לילדים - ככה אני אוהב ללמוד

סרטי ילדים מכון התורה והארץ מפיק סדרות וסרטים חינוכיים המחברים את הילדים לארץ ישראל ומצוותיה דרך העולם שלהם:

'בארצנו הקדושה' - סדרת ילדים בהשתתפות הדוד יהושע והבובה דויד. הסדרה מונה עשרה פרקים.

'מצווה בדקה' - סדרת אנימציה על קיום המצוות התלויות בארץ בזמן בית המקדש ובימינו.

'ארץ ושמים' - סדרת דרמה לכל המשפחה בנושא שנת השמיטה. ועוד...

'ארץ המצוות' אתר הילדים של מכון התורה והארץ נבנה במטרה לחשוף את הילדים לערכי ארץ ישראל, לקדושתה ולמצוותיה המיוחדות דרך משחקים, סרטים ולימוד טעם של עוד.

ספרי ילדים הוצאת הספרים של המכון פונה גם לדור הצעיר. בין ספרי המכון: חוברות לימוד לשמיטה, קומיקס 'למכירה', קומיקס 'שומרי הארץ' בנושא איכות הסביבה, 'גפן ענבים' לגיל הרך ועוד.

'אמיתי' בארץ המצוות' עלון חודשי מקוון לילדים הכולל קומיקס בהמשכים, סרטונים, חידות, משחקים ופינת 'שאל את הרב' לילדים.

כפר דרום ת"ו - שבי דרום

שבי דרום ד.ג הנגב ת.ד 18 מיקוד: 8536500
 טלפון: 08-6847325, דוא"ל: machon@toraland.org.il
 אתר: www.toraland.org.il